

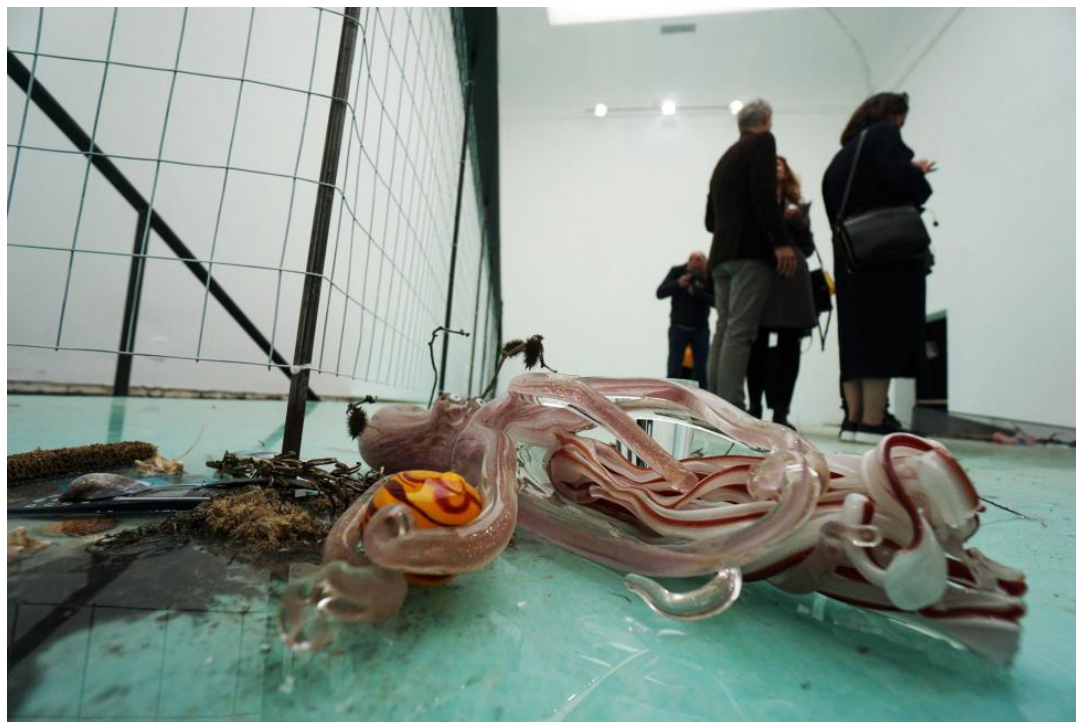
Kulturmaria kjær themsen <<https://www.information.dk/maria-kjaer-themsen-0>>

En gynækologisk undersøgelse på landsdækkende tv og ni af de andre bedste kunstbegivenheder i 2019

Hvad var den helt store dille på kunstscenen i år? Hvilken udstilling var den mest opsigtsvækkende? Informations kunstdedaktør har udvalgt de ti bedste kunstbegivenheder i året, der gik

'Ideally this Map would show you the Way', Laure Prouvost.

Andrea Merola/Ritzau Scanpix

6. december 2019

Kommentarer (0) <<https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2019/12/gynaekologisk-undersogelse-paa-landsdaekkende-tv-ni-andre-bedste-kunstbegivenheder-2019#kommentarer>>

Hvad var den helt store dille på kunstscenen i år? Hvilken udstilling var den allerbedste?

Informations kunstdedaktør har udvalgt de ti bedste kunstbegivenheder i 2019, og de spænder fra en gynækologisk undersøgelse på landsdækkende tv til en udstilling om, hvor elendigt vores sprog er, når det kommer til sygdom, skrøbelighed og død

Årets mest trendy udstillingsobjekt: Goplen

Havets bløddyr er blevet den helt store dille på kunstscenen de senere år, men den store trend med vandmænd, blæksprutter og gopler toppede alligevel i år på årets Venedig Biennale.

Her var der lyserøde blæksprutter i glas på den overvilde franske pavillon af Laure Prouvost – de lå og flød i havoverfladen sammen med brugte iPods, muslingskaller og gamle mobiltelefoner.

Der var også blæksprutter på den amerikanske kunstner Joan Jonas' store udstilling i en nedlagt katolsk kirke, hvor de hang fra loftet som tegninger eller var hovedpersoner i de film, der blev vist.

Der var yderligere en hel række gopler i glas af Janaina Tschäpe på årets glasudstilling, Glasstress, i Murano. Herhjemme var Tue Greenfort totalt på forkant med trenden, og producerede allerede i 2007 sine første lilla glasgopler i *Medusa*-serien, og fulgte siden op med orange glasgopler kaldt *Periphylla periphylla* – dybhavsgopler, der de senere år har spredt sig eksplosivt i de norske fjorde.

Udover at gopler ser afsindigt lækre ud i glas, og derfor er oplagte modeller på skulpturpodierne, så bliver bløddyrene også et symbol på

havet og et klima i total ubalance, og de vidner om, at noget er rivravruskende galt i vores økosystem. Goplerne repræsenterer også en slags mytisk dyr, der har eksisteret på planeten i flere hundrede år, og derfor er langt ældre en mennesket, og nu svømmer de altså rundt i havene sammen med vores aflagte teknologi og plasticposer.

Årets bedste OG værste nyhed : Omprioriteringsbidrag og x-rummet

Her på falderebet af året kom samtidig den allerbedste nyhed på kunstfronten: Den nye regering har nu endelig valgt at droppe det forhadte omprioriteringsbidrag – både på uddannelser og kultur fra 2020.

Siden 2016 har danske kulturinstitutioner og uddannelser lidt under de besparelser, de har været pålagt, og det har allerede haft betydelige konsekvenser, som man har kunnet læse om her i avisen. SMK's direktør, Mikkel Bogh, har tidligere udtalt, at hvis omprioriteringsbidraget fortsatte, ville SMK helt lukke i 2034.

Og i år valgte han og SMK at lukke x-rummet, der har fungeret som et af landets mest skarpe udstillingssteder for aktuel lokal og international samtidskunst i 20 år. Om det er en direkte konsekvens af besparelserne er svært at afgøre, men et faktum er, at det er umuligt at se, hvem der fremover vil kunne kommissionere værker af så store – og for et dansk publikum ofte ukendte navne – som de kyndige inspektører bag stedet så ambitiøst har stået for.

Du kan opleve x-rummet og en installation af Shahryar Nashat indtil den 29. december 2019

Årets maleri: Ursula Reuter Christiansen. 'Leipzig Vulcan Woman, Is this my town? Eine Wunde, Viele Wunden II', 2019

En kvindefigur står helt i front på lærredet: Håret stritter, brynene er skarpt optrukne, øjnene sorte af vrede, munden åben i et brøl. Denne kvinde er fuld af kraft, vrede og vild heftig energi. Selv hendes kropsuniform er helt oppe i det røde, lilla og gule felt – som en brynje af power – og baggrunden i maleriet er orange.

Kvinden står midt imellem to halvejs faldne betonehøjhuse, som bryder hun midt ind i den lineære logik af opadstræbende

fallossymboler, som vores kultur er bygget på. Hun er som en hidkaldt, der er kommet for at vælte det patriarkalske samfund, denne vulkankvinde, der ikke kan genkende »sin by« (som titlen taler om), for det er netop ikke hendes.

På lærredet er en række snitsår, som om hun enten er ved at bryde ud fra lærredet bagfra, eller at hendes skaber, kunstneren, er blevet overmandet af den kraft, hendes figur udtrykker, og er begyndt at destruere værket selv. Eller også skal de 'snitsår' opfattes symbolsk, som en reference til kvindens krop, kvindens sprække, hvorfra alt nyt liv skal komme og dømme levende og døde.

Årets kuratering: Sproghospitalet på Sorø Kunstmuseum

Sproghospitalet på Sorø Kunstmuseum er en udstilling skabt i samarbejde mellem digter Morten Søndergaard og museumsinspektør Helle Brøns. Den handler om, hvor elendigt og uformående vores sprog er, når det kommer til sygdom, skrøbelighed, smerte og død. Derfor blev sproget selv indlagt på udstillingen, og alle de udslidte, døde metaforer stedt til hvile på en metaforkirkegård.

Udstillingen var konkret bygget op som et hospital – alene dén idé! – med fødestue, intensivafdeling, depot og så videre. Værkerne var ét stort arkivsammensurium fra museets egen samling, Søndergaards egne værker og velvalgte indlån samt en masse andet, der åbenbart lige passede ind. Måden at bruge kunst og ikkekunst i ét stort mismask var meningsfuld, når nu det var sproget som sådan og ikke kunsten udelukkende, det handlede om.

Torben Eskerod

Dorte Krogh

Kataloget var skabt som en vandrejournal, som en brun konvolut, men dens indhold var rent guld: Forskellige små pastelfarvede hæfter med ny forskning, noveller, essays og interview om forholdet mellem krop, sprog og sygdom. Der var også et påbegyndt broderi med i posen, som man selv kunne arbejde videre på, hvis tid og lyst – eller sygdom – meldte sig.

Udstillingen kører indtil 19. januar 2020

Årets kunstner: Maja Malou Lyse

Med sit program *Sex med Maja* på DR2, sin nye bog, *GIRLIFICATION*, med billeder taget af fotograf Petra Kleis, sin eksponering i modeblade og sin deltagelse på udstillingen *Art & Porn* på AROS må Maja Malou Lyse indtage positionen som årets kunstner – selv om hun endnu er studerende på akademiet.

Mens diskussionen om, hvad kvinder kan, bør og skal, fortsætter, så går Maja Malou Lyse skridtet videre – helt konkret – og udfører selvgynækologiske undersøgelser på landsdækkende tv. Lige dér bryder hun et kulturhistorisk kastrationstraume og viser, at kvinden skam ikke har 'ingenting' dernede, og at hun i hvert fald ikke skal skamme sig over det, hun har.

For programmet handlede dybest set om at undersøge den skyld og skam, unge kvinder stadig føler over deres krop og seksualitet. Maja Malou Lyse er nem at affeje som en ekshibitionistisk popdulle, der bare vil i medierne, og som fylder sin Instagram med sin egen nøgne ungpigekrop, men hendes projekt er lige så vigtigt, som det er modigt: At bruge sig selv og sin krop til at udvide de stadig ufattelig snævre grænser for, hvad en kvinde kan og skal og bør i det offentlige rum – og i soveværelset.

Art & Porn vises på Kunsthal Charlottenborg indtil 12. januar 2020

© Ida Marie Odgaard

Årets udflytterkunst: Kunstakademiet i Richard Winthers hus

Det er blevet en ny tendens, at københavnere *selv* vælger at komme ud i provinsen med kunsten – måske for ikke at blive tvangsflyttet til Fregatten Jylland?

Ét af de mere livlige projekter foregik over flere måneder i et undseligt hus i landsbyen Vindeby på Lolland. Huset har tilhørt den tidligere akademiprofessor og kunstner Richard Winther og er én stor liderlig fejring af krop, kunst og kreativitet, hvor han har malet på alle vægge og flader, hvoraf motiver af kropslige udfoldelser og orgastisk ekstase fylder en del.

Huset er selvfølgelig en oplevelse i sig selv, men dét at lade de unge dimittender fra malerskolen udstille værker sammen med den gamle professor var så mærkelig en idé, at den gav totalt mening. Flere af udstillerne havde netop taget afgang, og det var så fedt at se en anden visning af de nyudklækkede kunstnere end den mere klassiske præsentation på Kunsthal Charlottenborg. På Lolland blev der eksperimenteret mere lystigt og viltret – som om Winthers energi sparkede de unge kunstnere lidt mere afsted, så energien kunne strømme i det gamle hus.

Threin Ottosen

Årets tidsskrift : 'NY JORD' 4

Jeg er dybt imponeret, hver gang 'tidsskriftet' *NY JORD* er landet i mit dueslag. Og denne gang er det, som om tidsskriftet er ekspanderet yderligere i både ambitioner og omfang: En knaldgul moppedreng af en bog, der indeholder ny forskning, gamle digte, aktuelle kunstværker og litterære tekster, der alt sammen bidrager til en kompleks økokritisk tænkning.

Jeg er også vild med det grafiske layout – skabt af Line-Gry Hørup – der får alle de vilde tanker og komplekse og kritiske tekster til at spille på en sanselig måde, så man kan sidde i timevis og bare kæle for disse væsentlige udgivelser, der emmer af vild dedikation og viden om feltet, som bliver mere og mere akut vigtig for hver udgivelse. Gad vide, hvordan Jorden og *Ny Jord* ser ud, når de runder den 10. udgivelse?

Årets udstillingsrum: Kælderen på Den Frie

Det nye udstillingsrum i kælderen på Den Frie har haft noget feng shui imod sig – bare det med at begive sig ned i en kælder uden vinduer og så lige lidt længere ned ad flere trapper virker dræbende på nysgerrigheden. Men det er, som om den udfordring i år er blevet taget i kuratorisk betragtning, og der er blevet taget hensyn til lokalet i arkitektonisk opbyggede videoinstallationer.

Samtidig er der i år blevet vist flere eksempler på kunstnere, der ikke har været vist før i Danmark, og som for mig har været store oplevelser, eksempelvis Tabita Rezaire's syrede, spirituelle videoinstallation, og den helt aktuelle Anne Haaning, der viser en film om en nu nedlagt kryolitmine i Grønland, som både Danmark og USA har drevet rovdrift på. Vores egen koloniale baggrund mangler stadig at udfoldes i langt større stil, og Haanings værk viser en historie – jeg personligt aldrig havde hørt – på den mest lækre æstetiske måde i øvrigt.

Line-Gry Hørup

Anne Haaning, 'Half Hidden', 30. november 2019 til 16. februar 2020

David Stjernholm

Årets udstilling: Sonja Ferlov Mancoba på SMK

Det kunne være blevet en lidt støvet og tør omgang at udstille Sonja Ferlov Mancobas skulpturer på sådan en traditionel museal måde – med skulpturer på sokkel, lang biografiliste og tematiske rumopdelinger. Sådan blev det heldigvis slet ikke, da Ferlov endelig fik sin store museale præsentation i Danmark.

SMK havde valgt at udstille alle værker i ét rum, hvor rå mdf-plader (træplader, *red.*) opdelt sektioner og blev brugt til podier. Nogle syntes, det var lige lovlig popsmart. Personligt elskede jeg det lidt rå udtryk, der samtidig skabte en masse gange og veje rundt mellem værkerne, så man ikke fra museets side allerede havde bestemt ruten på forhånd.

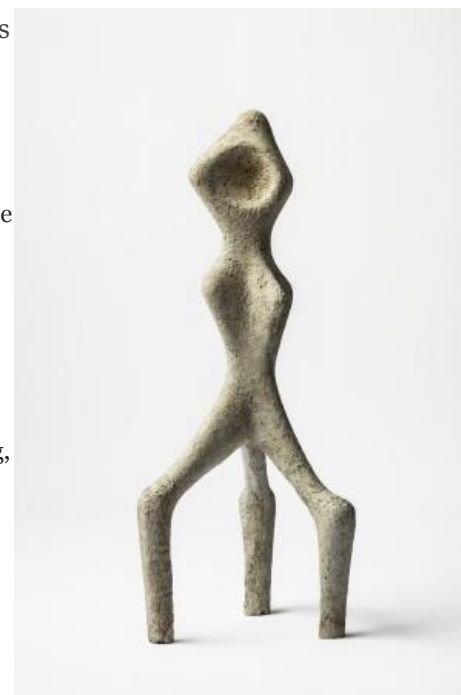
Jeg oplevede denne massive tilstedeværelse af Ferlovs skulpturer – men også tegninger og malerier – som en næsten spirituel oplevelse, hvor hendes værkers invitation til bevægelse, fællesskab og kreativ udfoldelse var blevet lydhørt oversat til en moderne museumsudstilling, der blev suppleret af et viltret tilstødende arkivrum og et utroligt rigt, sanseligt katalog udformet af den dygtige grafiske designer, der går under navnet Anni's.

Årets debat: Kønskvoter

Michael Thouber, direktør på Kunsthall Charlottenborg, var manden, der tog bladet for munden og fik medieeksponeringen til at køre i selvsving omkring et emne, ingen ellers før har taget seriøst: kønskvote.

En ny amerikansk undersøgelse viste, hvor grelt det stadig står til: Kvinders kunst udgør kun to procent af det samlede auktionssalg de senere år, og kun 11 procent af museernes udstillinger er med kunst skabt af kvinder. Selv om mange måske tror, at Danmark er langt foran sådanne ulige tal, er der desværre også langt igen herhjemme.

Thouber fik held med – hvad mange kvinder har forsøgt før ham – at komme i medierne med sit budskab om, at noget må gøres, og det er at indføre kønskvoter. For ellers kører vi bare videre ad samme spor, der altid favoriserer mænd – se blot på galleriernes repræsentationer af kunstnere – det taler sit eget tydelige sprog. Diskussionen kom endda på tv i Clements *Debatten*, hvor man dog iger

Anders Sune Berg

måtte vride sig i stolen over de reaktionære meninger, der blev ytret undervejs, og det hele vidnede om, at debatten langtfra er udtømt.